

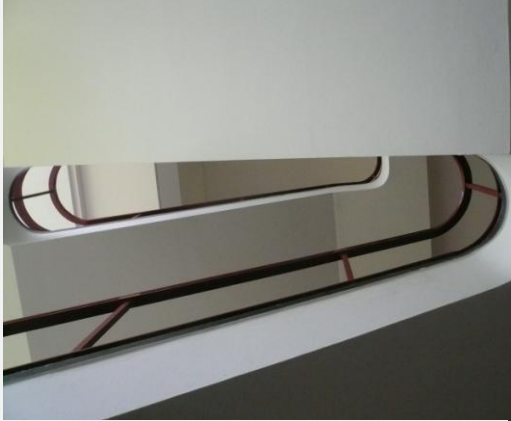

ADRES	Tapijnkazerne 23 6211 KD Maastricht
GEGEVENS	Objectnaam: Tapijnkazerne Oorspronkelijke functie: Les-en-Legeringsgebouw Huidige functie: nvt
STATUS	Dominant bouwwerk GM - 3872
FOTO'S	 <p data-bbox="450 887 890 913"><i>Het les- en legeringsgebouw, rechts de officiersmess</i></p> <p data-bbox="975 887 1398 913"><i>Oostelijke vleugel van het les- en legeringsgebouw</i></p> <p data-bbox="450 1402 895 1429"><i>Boven en rechts: trappenhuis in het Les- en Legeringsgebouw</i></p>
OMSCHRIJVING	<p data-bbox="450 1435 568 1462">Inleiding</p> <p data-bbox="450 1469 1406 1563">Tapijnkazerne uit 1916-1919, met toevoegingen uit 1953 en later, gelegen binnen de bebouwde kom en deels binnen en deels buiten het beschermd stadsgezicht van Maastricht.</p> <p data-bbox="450 1597 1406 1787">De Tapijnkazerne werd tussen 1916 en 1919 gebouwd onder beheer van kapitein C.E. Blaauw op het terrein van de Kommen: deze naam herinnert aan de inundatiekommen, die vanaf de zeventiende eeuw ten zuiden van de stad als een natte verdedigingsgordel hebben gelegen. De kazerne is later vernoemd naar Sebastiaan Tapijn die Maastricht in 1579 heldhaftig doch vergeefs tegen de Spaanse belegeraars verdedigde en dit met zijn leven moest bekopen.</p> <p data-bbox="450 1794 1406 1944">De kazerne bestond in eerste instantie uit de volgende onderdelen: de paviljoens I, II en III, een gymnastiek- en schermgebouw, een badinrichting, een keukengebouw, een exercitiegebouw, een kantine, een patronenmagazijn, twee privaatgebouwen, een stal, een voertuigenloods, een wachtgebouw, twee dubbele woningen en een geniegebouw. De ziekeninrichting werd omstreeks 1920 gebouwd.</p> <p data-bbox="450 1951 1406 2040">In 1951 waren er plannen om de kazerne uit te breiden met een garage, een onderdeelwerkplaats en een les- en logiesgebouw met een officiersmess. Het nieuwe les- en legeringsgebouw, een creatie van architect P. de Ruiter, zou op een deel van de plaats</p>

van het achterliggende hertenkamp komen te liggen en er waren plannen om het hertenkamp geheel op te doeken. Door inspanningen van de gemeenteraad en de Maastrichtse bevolking werd de rest van het hertenkamp echter niet bebouwd en in functie gelaten.

Het les- en legeringsgebouw, dat gereedkwam in 1953, werd met name geroemd om zijn architectonische kwaliteiten. Het gebouw bestaat uit een betonskelet met baksteenvulling waarbij ook grote glasoppervlakken zijn toegepast. Al in 1954 werd het gebouw uitgebreid met een nieuwe eetzaal voor officieren. Deze officiersmess had een terras dat uitzag op de Jeker en de oude stadsmuur.

Eveneens in de jaren 1954-1955 werden de drie paviljoens aangepast aan de eisen van de nieuwe tijd. De oude privaten die buiten de gebouwen lagen werden buiten gebruik gesteld en de aanwezige 'nachtprivaten' werden uitgebreid en omgebouwd tot volwaardige inpandige toiletruimtes in aanbouwen. De keuken en de eetzaal voor manschappen werden in 1956 ingrijpend verbouwd. Men ging toen in de kazerne over op het cafetariasysteem en in de eetzaal moest in verband met dat systeem zitruimte voor de helft van de kazernebezetting zijn. In 1959 werd het oude badhuis gesloopt en vervangen door een nieuw gebouw.

Beschrijving

V.m. les- en legeringsgebouw:

Het voormalige les- en legeringsgebouw ligt ten oosten van de voormalige ziekenboeg en stamt uit 1953. Het bestaat uit drie tweelaags vleugels die haaks op elkaar gesitueerd zijn in een kruisvorm. Deze vleugels hebben een half rond betonnen dak met een bitumen afdekking. Aan de noordzijde is een éénlaags aanbouw (de v.m. officiersmess), die door een klein tussenlid met de hoofdvleugels is verbonden.

De drie grote vleugels zijn opgetrokken in betonbouw, met metselwerk van gele baksteen in de muurvlakken. Ze bevatten originele grote stalen, meerruits ramen. In de kopse gevels van de vleugels, die grotendeels blind zijn, is siermetselwerk in ruitvormen aangebracht. De toegang is aan de zuidwestzijde in de westgevel van de middelste vleugel. Deze heeft een betonnen omlijsting, terugliggende toegangsdeur en een hoog betonnen venster met kleine glasruiten erboven. Aan de noordoostzijde van de middenvleugel is een tweelaags halfronde stalen vensterpui ter hoogte van het interne trappenhuis. Onder de dakrand van de middenvleugel is een betonnen lijst met kleine vierkante openingen met ofwel glasruiten ofwel luchtroosters. Op diverse plekken zijn bij de drie hoofdvleugels beveiligingshekken aangebracht bij de vensters.

De officiersmess bestaat grotendeels uit stalen vensterpuien, binnen een dragend betonskelet. Aan de noordwestzijde is een in de hoogte taps toelopend toegangsportaal met originele stalen ramen en deur.

WAARDERING

Het bouwwerk is "dominant" gewaardeerd vanwege zijn historisch-ruimtelijke samenhang en architectuurhistorische waarden en cultuurhistorische waarden en meer in het bijzonder omdat:

- het complex mede in relatie tot zijn omgeving een bijzondere beleving heeft en belangrijk is voor de identiteit van de omgeving. De militaire functie is een voortzetting van de verdedigende functie van de vestingwerken.
- de gebouwen uit 1953-1955 architectuurhistorische betekenis hebben vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp.
- het les- en legeringsgebouw en de manschappenkantine een bijzonder materiaalgebruik, bijzondere detaillering en bijzondere ornamenten hebben, zoals de decoratieve betonnen elementen (sierlijsten, gebogen dakvormen), het bakstenen siermetselwerk en de oorspronkelijke stalen ramen en gebogen puien.
- het object een typologische zeldzaamheid bezit, in relatie tot de gaafheid van het object; de hoofdgebouwen van de oorspronkelijke opzet zijn nog gaaf bewaard gebleven.
- het object betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een militaire ontwikkeling bezit.

	<p>Waardevolle elementen die bijdragen aan bovengenoemde waardering zijn onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • betonnen schaaldaken met overstek waarin de goten zijn opgenomen • stalen glaspuien (recht en gebogen) • betonnen skeletconstructie die de muren geleden • betonnen sierelementen (dakrand, sierlijst) • het siermetselwerk met in reliëf gemetseld ruitvormige decoratie op de kopgevels • de gestucte toegangsomlijsting van de manschappenkantine • Interieur met ovaal trappenhuis
<p>RICHTLIJNEN</p>	<p>Algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de algemene richtlijnen voor dominante en kenmerkende panden, alsmede de waardevolle cultuurhistorische elementen, zie paragraaf 2.1 van dit rapport. <p>Objectgericht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij voorkeur storende elementen, zoals airconditioningkasten, hekwerken, antennes en de twee schoorsteenkokers verwijderen indien niet meer functioneel.